

Linschoten Natuurlijk voorloper in bevordering biodiversiteit

Tekst Job de Jonge, foto's Abe Maaijen

Op een mooie junidag in 2025 bezoek ik Lia Boor en Nel van Burg, twee dames uit het kernteam van Linschoten Natuurlijk. Het gesprek begint bij Lia thuis om vervolgens een wandeling te maken door de diverse deelprojecten. “We werken met ruim twintig vrijwilligers aan het vergroenen van Linschoten,” zegt Lia. “Ons project valt onder de Stichting Libel, dat is een vereniging van inwoners van Linschoten die evenementen organiseert en opkomt voor belangen van inwoners,” vertelt Lia. “We zijn een club van mensen met groene vingers. De interesse onder de bewoners is groot.”

Bloembakken en bermen met wilde bloemen

Linschoten ligt in het Groene Hart bij plaatsen als Woerden en Oudewater, in een mooi, deels nog agrarisch gebied met cultuur-historische elementen. Nel is de voorzitter van het team en is van jongs af geïnteresseerd in de natuur. “We promoten biologisch en zijn tegen het gebruik van gif,” zegt ze. Op mijn vraag wanneer ze in Linschoten begonnen zijn antwoordt Nel: “Het is geleidelijk aan begonnen tussen

2000 en 2003 met het plaatsen van bloembakken in het dorp en later het inzaaien van bermen. De echte start van Linschoten Natuurlijk was in 2017.”

Ecopark en Banjerveld, voorlichting en spel

“Inmiddels is er veel tot stand gekomen,” vervolt Lia. “We hebben het Ecopark omgetoverd van een min of meer braakliggend stuk grond, tot een gebied met tal van wilde bloemen en vele bomen en struiken. Binnen in het Ecopark hebben wij bovendien een natuurspeelplaats gemaakt voor kinderen. We hebben natuurlijke materialen gebruikt. De speelplek heet Banjerveld.” Lia benadrukt het belang van voorlichting of educatie aan kinderen. Ook zij werd opgevoed met tuinieren en herinnert zich ook de plantjes en zaden en ook dieren, waarmee ze op de lagere school in aanraking kwam. “Je ging als kind met de onderwijzer naar buiten.” Lia vervolgt: “Via het project bereiken we kinderen, zoals via het geven van natuurlessen op de basisscholen in Linschoten. Je ziet ook veranderingen in de beleving van de natuur bij kinderen.”

Kijk op het project

“Heb je een voorbeeld?” vraag ik. “We wekten de interesse bij een jongetje dat mieren doodde, inmiddels graaft hij voorzichtig gangetjes om te kijken waar ze zitten.”

Bloei en Bijen

Nel: “Vergeet niet te vermelden dat we veel te danken hebben aan Kerry Breure, een Engelse dame die ideeën binnenbracht uit Engeland, waar de bermen ieder jaar volop bloeien en ook insecten aantrekken.” Nel legt uit dat ze het idee ‘bloei en bijen’ overgenomen hebben. “We hebben enkele insectenhôtels geplaatst en de plaatselijke imkers hebben een bijenstal binnen het Ecopark. Vandaaruit wordt ook voorlichting gegeven, zo is er eens in de maand een open uurtje imkeren en doen we ook mee aan de Landelijke Open Imkerijdag.”

Lia: “Naast de honingbij geven we ook aandacht aan andere insecten, zoals wilde bijen, hommels en vlinders. De beplanting met goede bloemmengsels en struiken, zoals sporkehout, zorgen daarvoor.” Ik vraag haar hoe ze de beplanting regelen. Lia vertelt dat er veel aandacht is voor biologische zaden en bloembollen. “Ook dat is een stuk voorlichting en bewustmaking. In Oudewater zit Biodivers, een specialist in natuurzadenmengsels en wilde planten. We hebben ook contact met de Hessenhof, een biologische kwekerij te Ede.” Als ik met Lia en Nel een wandeling maak naar de projecten, vertellen ze dat er een wandelroute gemaakt en gerealiseerd is door de imkers van Linschoten Natuurlijk, onder leiding van Han Buijze, die ook in de kerngroep zit. Onderweg zie je op je mobiel informatie over (wilde) bijen. De route loopt door Linschoten en is ongeveer 4,8 kilometer lang. De wandeling voert onder andere langs het Ecopark, het Banjerveld, de honing van de imker, de stal met bijenkasten van de imkers, een vaart en een pluktuin met uilenbosjes en wilgen. Ook in de vaart en sloten zie ik vegetatie. Er zijn vissen en kikkers, dus de omgeving is gezond.

Groeiende support in bloeiend dorp

Lia: “Inmiddels is er door de werkgroep veel bereikt, want bij de huisartsenpraktijk en bij de kerk zijn stukken grond biodivers ingericht. Veel mensen hebben meer bloemen in de tuin of in bakken of tegels weggehaald om iets te planten of te zaaien. Het project is een soort vlek die zich steeds verder heeft uitgebreid. Succesvol is de pluktuin waar bloemen en kruiden geplukt kunnen worden. Er staan ook een paar perenbomen in. Dichtbij vind je ook een wilgentunnel, om speels door te lopen of om tijdens een wandeling even te schuilen.” Nel benadrukt de aandacht die nu geschonken wordt aan boomspiegels. “We vragen mensen om een boomspiegel in de straat te adopteren, hierbinnen worden plantjes gepoot, wat goed is voor de insecten, terwijl het ook mooi is”.

Lia: “Een stimulans was de prijs die in 2019 werd uitgereikt door het platform Duurzaam Montfoort, om Linschoten Natuurlijk te belonen voor hun inspanningen voor een gezondere, duurzamere wereld. We ontvingen steun in de vorm van subsidies.”

“Krijgen jullie subsidie?”, vraag ik.

“We hebben subsidie gekregen van het project Kern met Pit voor het kopen en planten van bloembollen. Voor de natuurspeelplaats hebben we ook subsidie gekregen van het Groen-

Bijenstal

Doen fonds, van het Buurtfonds, van SportService Provincie Utrecht en van HDSR (Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden). Ook bewoners geven giften of kopen biobollen.”

Vogels worden gelokt

Nel: “Overal zie je nestkastjes, die we met de vrijwilligers hebben opgehangen, we werken ook samen met Duurzaam Montfoort. De nestkasten hangen in het Ecopark, het Uilenbosje en langs de Nieuwe Zandweg. De nestkasten worden in de herfst gecontroleerd door vrijwilligers van Linschoten Natuurlijk”. Van de nestkasten wordt bijgehouden of ze gebruikt zijn om een nest in te bouwen en door welke vogelsoorten ze dan gebruikt zijn. Bij de niet gebruikte nesten wordt gekeken of ze mogelijk wel als winterverblijf gebruikt worden. Omdat er ook een verscheidenheid aan soorten nestkasten opgehangen zijn, komt er inzicht in de aanwezigheid van specifieke vogelsoorten. Het observeren, controleren en schoonmaken van de nestkasten is een mooie manier om nog meer te leren over de natuur om ons heen. Ook hier worden kinderen betrokken bij het openen van de kastjes voor de jaarlijkse controlebeurt. Ze leren dan hoe knap vogels hun nesten bouwen.”

“Vogels worden bovendien door de diverse beplanting in het gebied aangetrokken”, zegt Lia, “want er zijn steeds meer vogelsoorten waar te nemen. We zagen bijvoorbeeld meer puttertjes en rietgorzen.”

De imkers

Ruim een maand na het interview met Nel en Lia, sprak ik nog met Han Buijsze. Ik vraag hem hoe de imkers bij dit project zijn betrokken. “Eigenlijk zijn wij gevraagd om mee te doen,” zegt Han. “We zijn met de plaatselijke imkers bij elkaar gaan zitten en dragen nu met zijn zessen bij aan Linschoten Natuurlijk, waar we aandacht schenken aan het imkeren en aan wilde bijen en hommels.”

“Dat is net anders om dan bij veel andere projecten in het kader van biodiversiteit, waar de imkers vaak de initiatiefnemers waren”, zeg ik.

“Klopt,” zegt Han. “Hier was al veel vergroening gaande. Van de imkers in Linschoten zijn er drie van Imkers Nederland en drie van de NBV. Een mooi voorbeeld van uitstekende lokale samenwerking, ook in de bijdrage aan de projecten rond biodiversiteit.”